

DECIZIE

13 februarie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh

examinînd recursul declarat de Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu”,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cabinetul
Avocatului „Mihail Durnescu” împotriva Carolinei Roșca privind încasarea datoriei
și dobînzii de întîrziere,

împotriva încheierii din 12 noiembrie 2018 prin care s-a respins cererea de
scutire de la plata taxei de stat la depunerea apelului și nu s-a dat curs cererii de apel
și încheierii din 14 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a restituit
cererea de apel depusă de Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu”,

c o n s t a t ă :

La 17 mai 2017, Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu” a depus cerere de
chemare în judecată împotriva Carolinei Roșca privind încasarea datoriei în mărime
de 45 000 de lei, dobînzii de întîrziere în mărime de 18 408,08 lei, cît și a
cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 13 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a
admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Cabinetul Avocatului
„Mihail Durnescu” împotriva Carolinei Roșca privind încasarea datoriei, dobînzii de
întîrziere și a cheltuielilor de judecată.

S-a încasat din contul Carolinei Roșca în beneficiul Cabinetului Avocatului
„Mihail Durnescu” datoria contractuală în sumă de 18 000 de lei, dobînda de
întîrziere în sumă de 264,33 de lei și taxa de stat în mărime de 547,91 de lei, în total
suma de 18 812,25 lei.

În rest acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

La 17 august 2018 Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu” a depus cerere de
apel nemotivată împotriva hotărârii din 13 august 2018 a Judecătoriei Chișinău,
sediul Buiucani.

La 20 august 2018 Carolina Roșca, reprezentată de avocatul Elena Organ a
depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 13 august 2018 a

Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

Prin încheierea din 12 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Carolina Roșca împotriva hotărârii din 13 august 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani și s-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău a apelului motivat, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 410,94 lei, fiind stabilit termen pînă la 13 decembrie 2018 pentru lichidarea neajunsurilor menționate.

Prin încheierea din 12 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat la depunerea apelului înaintat de Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu”.

Nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu” împotriva hotărârii din 13 august 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani și s-a comunicat apelantului că necesită să prezinte prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, apelul motivat, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care își întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului, dovada de plată a taxei de stat în sumă de 1015 lei și s-a stabilit termen pînă la 13 decembrie 2018, pentru lichidarea neajunsurilor menționate.

Prin încheierea din 14 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, pentru apelantul Carolina Roșca, s-a prelungit termenul de procedură pentru înlăturarea neajunsurilor indicate în încheierea din 12 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, pînă la data de 17 ianuarie 2019.

Prin încheierea din 14 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu” împotriva hotărârii din 13 august 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, din motiv că nu au fost îndeplinite în termen indicațiile instanței de apel privind prezentarea cererii de apel motivată și dovada achitării taxei de stat, cuprinse în încheierea din 12 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

La 03 ianuarie 2019 Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu” a expediat recursul nemotivat împotriva încheierii din 14 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, fiind înregistrat la 09 ianuarie 2019.

La 05 februarie 2019 Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu” a depus cerere de recurs motivată, solicitînd casarea încheierii din 12 noiembrie 2018 și încheierii din 14 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a indicat că Curtea de Apel Chișinău eronat nu a dat curs cererii sale de apel din motiv că nu a achitat taxa de stat. Consideră că Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu” este scutit de la plata taxei de stat, avînd în vedere că se solicită încasarea sumei ce reiese din activitatea de muncă, cît și faptul că acestea sunt cheltuieli de judecare a pricinii care nu se taxează.

A menționat că instanța de apel nu a calculat corect taxa de stat. Apelantul a contestat hotărîrea judecătorească doar în partea respingerii cerințelor de prima instanță, astfel că doar în acea parte urma să achite taxa de stat.

Consideră că odată ce apelul a fost pus pe rol nu mai poate fi restituit. Prin urmare nu pot fi două încheieri contradictorii pe marginea aceluiași dosar.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 14 decembrie 2018 și expediată participanților la proces la 21 decembrie 2018 (f.d. 157).

Prin urmare, recursul declarat la 03 ianuarie 2019, se consideră depus în termen.

Potrivit prevederilor art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinînd recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din actele cauzei rezultă că la 17 august 2018, Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu” a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 13 august 2018 a Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani (f.d. 117).

În conformitate cu art. 365 alin.(1) lit.d), (1¹), alin. (4) Cod de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

Elementele cererii de apel prevăzute la alin.(1) lit.d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 12 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat la depunerea apelului înaintat de Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu”. Totodată, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu” împotriva hotărârii din 13 august 2018 a Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani și s-a comunicat apelantului că necesită să prezinte prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, apelul motivat, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care își întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului, dovada de plată a taxei de stat în sumă de 1015 lei, fiind stabilit termen pînă la 13 decembrie 2018, pentru lichidarea neajunsurilor menționate (f.d. 142-145).

Încheierea instanței de apel din 12 noiembrie 2018 prin care nu s-a dat curs cererii de apel, a fost expediată cu scrisoare recomandată în adresa apelantului Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu”, fiind recepționată potrivit avizului poștal la data de 15 noiembrie 2018 (f.d. 147).

Din motiv că apelantul nu a înlăturat neajunsurile indicate în încheierea de a nu da curs din 12 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin încheierea din 14 decembrie 2018 a fost restituită cererea de apel depusă de Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu”, din motiv că nu au fost îndeplinite în termen indicațiile instanței de apel privind prezentarea cererii de apel motivată și dovada achitării taxei de stat, cuprinse în încheierea Curții de Apel Chișinău din 12

noiembrie 2018 (f.d. 153-156).

Verificând legalitatea încheierilor contestate, în limitele indicate în recurs, prin prisma respectării de către instanța de apel a normelor de drept procedural, Colegiul consideră că instanța de apel prin încheierea din 12 noiembrie 2018 corect nu a dat curs cererii de apel depuse de Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu”, și ulterior corect a restituit prin încheierea din 14 decembrie 2018 cererea de apel menționată or, apelantul nu s-a conformat în termenul stabilit dispozițiilor instanței de apel.

Colegiul reține că, Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu” în cererea de apel preliminar a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, fără a prezenta probe în acest sens.

Potrivit prevederile art. 84 și art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizînd cauzele cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărîrilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Așadar, din sensul normelor de drept citate rezultă că persoana fizică sau juridică urmează să probeze situația materială precară și imposibilitatea achitării taxei de stat. Colegiul menționează că, chestiunea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat urmează a fi soluționată ținînd cont de situația materială a solicitantului, de valoarea acțiunii, cât și de probele prezentate în acest sens.

Conform art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multi-aspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Așa cum la materialele cauzei, întru argumentarea temeiniciei cererii de scutire de la plata taxei de stat nu au fost anexate careva înscrisuri justificative, Curtea de Apel Chișinău întemeiat a respins cererea Cabinetului Avocatului „Mihail Durnescu” de scutire de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

Instanța de apel corect a stabilit că litigiul este cu caracter patrimonial ce rezultă din neonorarea obligațiilor contractuale de către Carolina Roșca și cererea de apel se impune cu taxă de stat în mărime de 75% din taxa calculată din suma contestată, potrivit prevederilor art.3 alin. (1) lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 03.12.1992, apelantul urmînd să achite conform calculului respectiv taxa de stat în sumă de 1015 lei.

Colegiul respinge ca neîntemeiat argumentul recurentului precum că, Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu” în temeiul art. 4 alin. (1) din Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 03.12.1992 și art. 85 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă este scutit de la plata taxei de stat or, recurentul neîntemeiat pretinde și califică apariția litigiului ca rezultat a relațiilor de muncă între părțile la proces Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu” și Carolina Roșca, fiind cert că raportul litigios reiese din contractul de asistență juridică dintre părți.

Corespunzător, este relevant de a menționa că, potrivit art.85 alin. (1) lit.a) Cod de procedură civilă, de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc reclamantii în acțiunile privind încasarea cheltuielilor de judecată suportate în procese civile anterioare, indiferent de calitatea procesuală în respectivele procese. Prin urmare, în conformitate cu condiția legală menționată mai sus doar reclamantul beneficiază de scutire de la plata taxei de stat pentru judecarea cauzelor civile inițiate în baza acțiunilor privind încasarea cheltuielilor de judecată suportate în procese civile anterioare, indiferent de calitatea procesuală în respectivele procese, pe când Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu” nu este îndreptățit să pretindă scutire de la plata taxei de stat pentru adresare în judecată cu acțiune împotriva fostului său client, Carolina Roșca, pe care în baza contractului de asistență juridică a asistat-o anterior în alt proces civil în calitatea sa de reclamantă.

În acest context, instanța de recurs consideră necesar de a menționa și faptul că în situația dată, prin concluzia instanței de apel de a respinge cererea depusă de Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu” privind scutirea de la plata taxei de stat, de a nu da curs cererii de apel, stabilind termen de prezentare a dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 1015 lei și apelului motivat pînă la data de 13 decembrie 2018, inclusiv, nu se încalcă dreptul recurentului privind accesul liber la justiție, prevăzut atât de legislația internă cât și de cea internațională.

Or, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, prin practica sa constantă de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (cauza *Golder vs the United Kingdom* §-36 din 21 februarie 1975), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (*Ashimgdane vs United Kingdom* 28 mai 1985). Însă, limitările sunt în concordanță cu art. 6 § 1 CEDO, decât dacă acestea urmăresc un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit (cauza *Bellet vs France* § 31, *Garcia Manibardo vs Spain* § 44).

Colegiul reține că, apelantul Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu” nu a prezentat în termen nici cererea de apel motivată, conform indicațiilor instanței de apel din încheierea de a nu da curs din 12 noiembrie 2018.

În acest context, instanța de recurs menționează și faptul că apelantul avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (*Van Harn versus Germany*, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007) de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt ignorat de acesta.

Colegiul reține că, termenul acordat de instanța de apel pentru înlăturarea neajunsului, care a servit temei pentru a nu da curs cererii de apel, este unul imperativ or, în conformitate cu art. 110 din Cod de procedură civilă, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de

instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

După cum se confirmă prin actele cauzei, încheierea din 12 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost recepționată de către recurentul, Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu”, la data de 15 noiembrie 2018 (f.d. 147), însă apelantul nu a înlăturat în termenul stabilit neajunsurile indicate în încheierea instanței de apel pînă la data de 13 decembrie 2018, termen apreciat ca fiind unul suficient și real.

Colegiul consideră neîntemeiat argumentul recurentului precum că prin restituirea cererii de apel i se îngrădește dreptul de acces la justiție, deoarece din materialele cauzei rezultă că instanța de apel a creat condițiile necesare prevăzute atât de legislația națională cît și de cea internațională, asigurîndu-i apelantului posibilitatea de a-și valorifica efectiv drepturile sale procesuale.

Colegiul reține că recurentul nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea dreptului de acces la justiție, în condițiile cînd personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În această ordine de idei, este cert că neprezentînd apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat în termenul acordat de instanța de apel, apelantul a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională, urmînd să-și asume un rol activ în procesul în care este parte, valorificîndu-și drepturile prevăzute de lege.

Instanța de recurs reține că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea contestată privind restituirea cererii de apel în rezultatul nelichidării neajunsurilor este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, avînd în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Prin urmare, instanța de apel corect inițial la 12 noiembrie 2018 nu a dat curs cererii de apel, iar ulterior la 14 decembrie 2018 a restituit Cabinetului Avocatului „Mihail Durnescu”, cererea de apel.

Ținînd cont de cele menționate și avînd în vedere faptul că încheierile instanței de apel sunt întemeiate și legale, iar argumentele indicate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ respinge recursul cu menținerea încheierilor din 12 noiembrie 2018 și 14 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu”.

Se mențin încheierile din 12 noiembrie 2018 și 14 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău emise în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cabinetul Avocatului „Mihail Durnescu” împotriva Carolinei Roșca privind încasarea datoriei și dobânzii de întârziere.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Oleg Sternioală

Tamara Chișca-Doneva

Victor Burduh